

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΟΡΟΝΤΟ (ΚΑΝΑΔΑ)
GREEK ORTHODOX METROPOLIS OF TORONTO (CANADA) – LA METROPOLE GRECQUE ORTHODOXE DE TORONTO (CANADA)

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

DEPARTMENT OF GREEK EDUCATION – DEPARTMENT de l'EDUCATION GRECQUE – Direct Line: (416) 429-5751
1 PATRIARCH BARTHOLOMEW WAY (86 OVERLEA BLVD.) TORONTO ONTARIO M4H 1C6
TEL: (416) 429-5751 FAX (416) 429-4588 E-MAIL: spyros@volonakis.ca

BARTHOLOMEW I
Archbishop of Constantinople New
Rome and
Ecumenical Patriarch:
25 Years of Patriarchal Ministry

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ Ι
Αρχιεπίσκοπος
Κωνσταντινουπόλεως – Νέας Ρώμης
και Οικουμενικός Πατριάρχης:
25 χρόνια Πατριαρχικής Διακονίας

Presentation by
Spyros Volonakis
Director of Greek Education
Greek Orthodox Metropolis of
Toronto (Canada)

Παρουσίαση
Σπύρου Βολονάκη
Δ/ντή Γραφείου Παιδείας
Ιεράς Μητροπόλεως Τορόντο
(Καναδά)

St. Nicholas Greek Orthodox Community
Toronto, October 18, 2016

Ελληνική Ορθόδοξη Κοινότητα Αγίου
Νικολάου
Τορόντο, 18 Οκτωβρίου 201

INTRODUCTION

It is my great privilege to be addressing you this evening. The Archons of the Ecumenical Patriarchate are individuals who have been honoured by His All Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew for their outstanding service to the Church and their leadership within the Orthodox Christian community and beyond. The Archons promise to continue to defend and promote the Orthodox faith and tradition and uphold the Church's doctrines, canons, worship, discipline and encyclicals.

As we gather here today to celebrate the Archons, to welcome a number of new inductees, and to recognize the Ecumenical Patriarchate, it is only fitting that with our Ecumenical Patriarch's 25th anniversary of Patriarchal Ministry only a few days away, we take a few moments to reflect on His All-Holiness' monumental contributions to the well-being and growth of our Church. Although a keynote address of a few minutes cannot possibly do justice to the depth and magnitude of His All-Holiness Bartholomew's Patriarchal contributions and achievements, I would like to reflect on our Patriarch's vision, the source of that vision and conclude with some thoughts on how we as servants of the one Holy, Catholic and Apostolic Church may emulate those values and incorporate them in our daily lives and in our interaction with others.

WHO IS PATRIARCH BARTHOLOMEW?

The numerous photos of Ecumenical Patriarch Bartholomew I that we have been viewing this evening reveal a charismatic, spirited, and venerable spiritual leader who enjoys a profound spiritual joy, who is imbued with light, and who projects an inner spiritual and serene confidence. Many of you may also remember his awe-inspiring presence when he visited our Church in Canada in May 1998. Patriarch Bartholomew's infinite energy and his commitment to our Church and to God, rests on his fervent commitment to our Orthodox Christian spirituality. In a recent interview in "*La Civiltà Cattolica*",¹ Patriarch Bartholomew explained that it is the light and power of Christ's Resurrection which provides Orthodox Christians with the source of optimism and realism, even when the dreadful challenges in the world offer anything but optimism. He explained that "It is the conviction that the light of God is brighter than any darkness in our hearts and in the hearts of all those in the Church, indeed brighter than any darkness in the world."²

Bartholomew was elected Patriarch on October 22, 1991 as the 270th Archbishop of the 2000 - year old Church founded by St. Andrew, serving as Archbishop of Constantinople – New Rome and Ecumenical Patriarch. He was enthroned on November 2, 1991. He came to the Patriarchal throne with an exceptionally rich theological formation. Following his undergraduate studies at the Theological School of Halki, His All-Holiness undertook

¹ "Interview of the Ecumenical Patriarch Bartholomew I", "*La Civiltà Cattolica*", by Anotonia Spadaro S.I., (April 4, 2015).

² *Ibid.*

graduate studies at the Pontifical Oriental Institute of the Gregorian University in Rome, the Ecumenical Institute in Bossey (Switzerland) and the University of Munich and he became a founding member of the Society of Canon Law of the Oriental Churches. Patriarch Bartholomew was ordained to the Diaconate in 1961 and the Priesthood in 1969. He served as Assistant Dean at the Theological School of Halki (1968-72) and was then appointed Personal Secretary to the late Ecumenical Patriarch Demetrios, (1972-90). He was also elected Metropolitan of Philadelphia, (1973), and later Metropolitan of Chalcedon, (1990).³

Right from his enthronement address, Patriarch Bartholomew set himself apart as somebody who was determined to promote love and unity across the Church. He defined his overall mission as one that would promote and lay witness to Christian Unity and communion to allow for the embracing of all of God's creation.⁴ Within the first ten years of his Patriarchal tenure he gained the international reputation of a bridge-builder within

³ BARTHOLOMEW, Archbishop of Constantinople-New Rome and Ecumenical Patriarch, www.patriarchate.org, The Ecumenical Patriarch.

⁴ Speech of Metropolitan Arkalohoriou, Kastelliou, and Viannou, "Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος: Μια παγκόσμια προσωπικότητα", deliver at the International Colloquium of the Department of Theology of the University of Thessaloniki, "Francis I, Bishop of Rome, Bartholomew I, Ecumenical Patriarch. Model Spiritual Leaders of the 21st century" held on April 21, 2015. In that speech, Metropolitan Andreas references Patriarch Bartholomew's commitment as he stated it in his enthronement speech and in particular the following: «Όθεν, ἐν κενώσει προσεγγίζομεν τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν φλεγόμενην καὶ μὴ κατακαιομένην βᾶτον τῆς Οἰκουμενικῆς Πατριαρχίας, ἐν ᾗ καλούμεθα εἰς θεωρίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἱερουργίαν τοῦ μυστηρίου τῆς ἀδιασπᾶστου καθολικότητος, εἰς διακονίαν καὶ μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδοξίας, εἰς οἰκοδομὴν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος».

the Orthodox Church⁵, with all Christian churches, across East and West and with the promotion of peace, tolerance and co-existence, and across the world with his numerous calls and initiatives for the protection of the environment as an imperative of our obligation to protect God's creation.

Within the Orthodox Church, Patriarch Bartholomew pursued a number of groundbreaking initiatives designed to enhance dialogue and to make the Church relevant to the challenges of the 21st century. These efforts culminated earlier this year in the Holy and Great Synod this past June, that was held in Crete and which brought together most of the Orthodox Churches. The journey towards this historic gathering was initiated by Ecumenical Patriarch Athinagoras in 1961 at a pan orthodox assembly in Rhodes. A number of pre-conciliar conferences held in Chambesy, Switzerland allowed for the consensual preparation of documents, texts and the identification of the Agenda for the Synod. In June, the Agenda dealt with the following subjects:

- a) The Mission of the Orthodox Church in the contemporary world;
- b) The Orthodox Diaspora;
- c) Autonomy and the Manner of its Proclamation;
- d) The sacrament of marriage and its impediments;
- e) The Importance of fasting and its observance today; and
- f) The relationship of the Orthodox Church with the rest of the Christian World.

⁵ Described as bridge-builder by Dr. Joel Delobel of the Catholic University of Leuven, Belgium on the conferral to Patriarch Bartholomew of an honorary doctorate.

Consistent with his vision of unity and dialogue, Patriarch Bartholomew's, bridge-building efforts among the Christian churches has been very significant. His various initiatives have been characterized by a commitment to peace, love, reconciliation and justice for humanity and all of creation. These values were underscored in the Joint Declaration by Pope Francis and Ecumenical Patriarch Bartholomew, of May 25, 2014 following their historic meeting in the Holy Land, where both spiritual leaders committed to engage in authentic dialogue, in the spirit of reconciliation, with a sense of humility and moderation and with the full appreciation and recognition of the two churches' differences.⁶

Beyond the dialogues within the Christian World, Patriarch Bartholomew's commitment to peace and tolerance and his quests for mutual respect and co-existence has earned him international respect and recognition, with Time Magazine identifying him among the 100 most influential world leaders, and the Honourable Vice President Joe Biden comparing his contributions to those of Nelson Mandela. His convictions in this regard have been grounded on the view that there is more that unites humanity than that which divides it. His unequivocal commitment to peace, tolerance and mutual respect has brought him to virtually all corners of the world. He has taken an active role in the World Council of Churches, he has addressed the European Parliament and the United States Congress, the United Nations, UNESCO, and he made the first-ever visit of an Ecumenical Patriarch to Hong Kong and established an Orthodox Archdiocese there, the first official presence in China since World War II. He has also met with heads of state in the United

⁶ Joint Declaration by Pope Francis and Ecumenical Patriarch Bartholomew, May 25, 2014.

States, Great Britain, Canada, countries in South America, Greece, Russia, Norway, Finland, the Balkan countries, Ethiopia, Korea and Cuba.

Last but not least, it is important to recognize His All-Holiness Bartholomew's fervent commitment to the protection of the environment. Crucial to his perspective has been his very deliberate linking of the protection of the environment to our own spiritual renewal and the need to appreciate our ecology as a gift from God and whose protection cannot be divorced from our faith. His various initiatives, which earned him the title of the Green Patriarch have brought together the participation of international leaders, including, the Duke of Edinburgh Prince Philip, Jacques Santer, President of the European Commission in 1997, their Excellencies Mr. Romano Prodi and Mr. Jose Barroso, Presidents of the European Commission, and His Excellency Mr. Kofi Annan, Secretary-General of the United Nations, and the Aga Khan and Pope John Paul II. Patriarch Bartholomew's leadership has been recognized with numerous awards and international recognitions, including the conferral of honorary doctoral degrees from several universities, the Sophie Prize in Norway and the Binding Environmental Prize in Liechtenstein.

WHAT ARE THE LESSONS FOR US?

It is important to recognize that when we consider the magnitude of His All-Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew's activities and contributions we remember the tremendously complex backdrop against which he has had to pursue every one of these

groundbreaking, and often unprecedented, initiatives for a Patriarch. In 1991 the world was a very different place. The Cold War had just come to an end. Apartheid was being dismantled in South Africa and the internet had its first million commercial users. The sense of optimism however gradually gave way to economic, political, environmental and social crises.

From his early addresses, Patriarch Bartholomew sounded the alarm and raised concerns on the implications of an increasingly secularized world divorced from our communion with God. It is only when one considers the world within which we find ourselves today, that we may appreciate the magnitude of His All-Holiness' wisdom, his own deep spirituality, and the insights he derives daily from that faith. But it is also through his insights that we can reshape our own communion with God, with our environment and with our community. We may draw strength from Patriarch Bartholomew's sense of optimism and guidance from his admonitions. In this task, we may be guided and encouraged by a theme that permeates His All-Holiness many homilies and addresses:

“Do not then be afraid of death; but do not also be afraid of evil, despite any form that this might assume in our life. The Cross of Christ amassed all the arrows of evil: hatred, violence, injustice, pain, and humiliation – everything that is suffered by the poor, the vulnerable, the oppressed, the exploited, the marginalized and the disgraced in our world. However, rest assured – all of you who are crucified in this life – that just as the case of Christ, the Cross is followed by the Resurrection; that hatred, violence and injustice have no prospect and that the future belongs to justice, love and life. Therefore, you should work toward this end and with all the resources that you have in love, faith and patience.”⁷

⁷ Homily of His-All Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew at the Joint Prayer Service (Holy Sepulcher, May 25, 2014).

As daunting as this directive might sound, much may be accomplished within our own lives if we are prepared to return to a spirit of worship and use it to guide us in our daily lives. It is through such a step that we will restore our compassion, humility, our sense of sharing, and our renewed reconciliation. It will also guide us away from division and greed towards a life of gratitude and harmony.

As we wish our Patriarch many more years of good health, courage and perseverance for all his endeavours and the vision that he promotes, I invite you all to consider his concluding remarks in his Homily during the Divine Liturgy at the Church of St. Paul (Chambesy-Geneva, January 2016) at the Synaxis of the Primates of the most holy Orthodox Church:

“... in the words of St. Paul: ‘May the God of peace, who brought again from the dead our Lord Jesus, the great shepherd of the sheep, by the blood of the eternal, equip you with everything good that you may do his will, working in us that which is pleasing in his sight through Jesus Christ’ (Heb. 13.20-21); ‘to the king of the ages, immortal, invisible, the only God, be honor and glory forever and ever, Amen’ (1 Tim. 1.17)”⁸

⁸ Homily by His All-Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew during the Divine Liturgy at the Church of St. Paul (Chambesy-Geneva, January 24, 2016).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι μεγάλη τιμή να σας απευθύνω λόγο σήμερα το βράδυ. Οι Άρχοντες του Οικουμενικού Πατριαρχείου είναι πρόσωπα που έχουν τιμηθεί από τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο για την εξαιρετική τους υπηρεσία στην Εκκλησία και τον ηγετικό τους ρόλο μέσα στην Ορθόδοξη χριστιανική κοινότητα και έξω απ' αυτήν. Οι Άρχοντες υπόσχονται να συνεχίσουν να υπερασπίζονται και να προωθούν την ορθόδοξη πίστη και παράδοση και να διατηρούν τα δόγματα, τους κανόνες, τις αρχές και τις αποφάσεις της Εκκλησίας.

Συγκεντρωθήκαμε απόψε εδώ για να εορτάσουμε τους Άρχοντες, να καλωσορίσουμε τα νέα μέλη και να αναγνωρίσουμε τον σπουδαίο ρόλο του Οικουμενικού Πατριαρχείου, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 25 χρόνων Πατριαρχικής θητείας του κ.κ. Βαρθολομαίου. Αξίζει να αναλογιστούμε τη μνημειώδη συμβολή του Παναγιωτάτου στην ανάπτυξη και εδραίωση της Εκκλησίας μας. Παρότι μια ολιγόλεπτη ομιλία δεν μπορεί να αποδώσει το βάθος και το μέγεθος των επιτευγμάτων και συνεισφορών του Παναγιωτάτου Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, θα ήθελα να αναφερθώ στο όραμα του Πατριάρχη, και να κλείσω με μερικές σκέψεις για το πώς εμείς ως υπηρέτες της Μίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας μπορούμε να μιμηθούμε αυτές τις αξίες και να τις υιοθετήσουμε στην καθημερινή μας ζωή και στις σχέσεις μας με τους άλλους.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ;

Οι διάφορες φωτογραφίες του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου που βλέπουμε στην αποψινή μας συγκέντρωση αποκαλύπτουν έναν χαρισματικό, εμπνευσμένο και σεβάσμιο πνευματικό ηγέτη, μια σπουδαία προσωπικότητα διαφωτισμένη με το φως και τη χάρη του Θεού. Πολλοί από εσάς ίσως ενθυμούνται την εμπνέουσα δέος παρουσία του, όταν επισκέφθηκε την Εκκλησία μας στον Καναδά τον Μάιο του 1998. Η έντονη δυναμικότητα του Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου και η χαρισματική αφοσίωσή του στην Εκκλησία μας και στον Θεό ήταν εμφανής. Σε μια πρόσφατη συνέντευξή του στην "La Civiltà Cattolica",¹ ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος εξήγησε ότι το φως και η δύναμη της Αναστάσεως του Χριστού παρέχει στους Ορθόδοξους Χριστιανούς την πηγή αισιοδοξίας και ρεαλισμού, ακόμα και όταν οι φοβερές προκλήσεις στον κόσμο δημιουργούν προβλήματα και ανησυχίες. Εξήγησε ότι «Είναι πεποίθησή μας ότι το φως του Θεού είναι πιο φωτεινό από κάθε σκοτάδι μέσα στις καρδιές μας και στις καρδιές όλων εκείνων που βρίσκονται στην Εκκλησία, και μάλιστα πιο φωτεινό από κάθε σκοτάδι στον κόσμο.»²

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, μετά τις σπουδές του στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης, συνέχισε με μεταπτυχιακές σπουδές στο Αρχιερατικό Ανατολικό Ινστιτούτο του Γρηγοριανού Πανεπιστημίου στη Ρώμη, στο Οικουμενικό Ινστιτούτο του Bossey (Ελβετία) και στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου και έγινε ιδρυτικό μέλος της

¹ "Συνέντευξη του Οικουμενικού Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαίου Ι", "La Civiltà Cattolica, από Anotonia Spadaro S.I., (Απρίλιος 4, 2015).

² ό.π..

Εταιρείας του Δικαίου των Ανατολικών Εκκλησιών. Ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος χειροτονήθηκε Διάκονος το 1961 και Ιερέας το 1969. Υπηρέτησε ως βοηθός Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης (1968-1972) και στη συνέχεια διορίστηκε προσωπικός γραμματέας στον Μακαριστό Οικουμενικό Πατριάρχη Δημήτριο (1972-1990). Εξελέγη Μητροπολίτης Φιλαδελφείας (1973), και αργότερα Μητροπολίτης Χαλκηδόνος, (1990).³ Στις 22 Οκτωβρίου, 1991 εκλέγεται ως ο 270^{ος} Αρχιεπίσκοπος της προ 2000 ετών ιδρυθείσης Εκκλησίας από τον Άγιο Ανδρέα, υπηρετώντας ως Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως – Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης. Ανέρχεται στον οικουμενικό θρόνο στις 2 Νοεμβρίου 1991, κατέχοντας μία εξαιρετικά πλούσια θεολογική κατάρτιση. Από τον λόγο της ενθρόνισής του, ξεχωρίζει για την αποφασιστικότητά του να προβάλει την αγάπη και την ενότητα σε όλη την Εκκλησία. Γενική του αποστολή ήταν να προωθήσει τη χριστιανική ενότητα και κοινωνία με σεβασμό προς όλα τα πλάσματα της δημιουργίας του Θεού.⁴ Μέσα στα πρώτα δέκα χρόνια της Πατριαρχικής θητείας του κέρδισε τη διεθνή φήμη ότι γεφυρώνει όλες τις

³ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ. Αρχιεπίσκοπος Κων/λεως – Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης, www.patriarchate.org, Το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

⁴ Ομιλία του Μητροπολίτη Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου, “Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος: Μια παγκόσμια προσωπικότητα”, που έγινε στο Διεθνές Συμπόσιο του Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, “Francis I, Bishop of Rome, Bartholomew I, Ecumenical Patriarch. Model Spiritual Leaders of the 21st century” που διεξήχθη στις 21 Απριλίου, 2015. Σ’ εκείνη την ομιλία, ο Μητροπολίτης Ανδρέας αναφέρεται στην αφοσίωση του Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου, όπως ο ίδιος την είχε εξηγήσει στον λόγο της ενθρόνισής του και συγκεκριμένα στα εξής: «Όθεν, έν κενώσει προσεγγίζομεν τήν στιγμήν ταύτην τήν φλεγόμενην καί μή κατακαιομένην βάτον τῆς Οίκουμενικῆς Πατριαρχίας, έν ἧ καλούμεθα εἰς θεωρίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἱερουργίαν τοῦ μυστηρίου τῆς ἀδιασπάστου καθολικότητος, εἰς διακονίαν καί μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδοξίας, εἰς οἰκοδομήν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος».

χριστιανικές εκκλησίες, στην Ανατολή και τη Δύση⁵ προωθώντας ταυτόχρονα τις σημαντικές αξίες της ειρήνης και της ανεκτικότητας όλων σε όλο τον κόσμο. Παράλληλα προέβη σε εκκλήσεις και πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος ως επιτακτική υποχρέωσή μας να προστατεύσουμε τη δημιουργία του Θεού.

Μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία, ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος ανέλαβε μια σειρά πρωτοποριακών πρωτοβουλιών προκειμένου να ενισχυθεί ο διάλογος και να δημιουργήσει δεσμούς και σχέσεις της Εκκλησίας με τις προκλήσεις του 21ου αιώνα. Αυτές οι προσπάθειες κατέληξαν φέτος, τον περασμένο Ιούνιο, να συνέλθει η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος, που πραγματοποιήθηκε στην Κρήτη, όπου συμμετείχαν οι περισσότερες Ορθόδοξες Εκκλησίες. Η πορεία προς την ιστορική αυτή συνάντηση ξεκίνησε από τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηναγόρα το 1961 σε μία πανορθόδοξη συνέλευση στη Ρόδο. Μια σειρά προσυνοδικών συνεδριάσεων πραγματοποιήθηκε στο Σαμπεζύ της Ελβετίας, δίνοντας ώθηση στη συναινετική προετοιμασία των εγγράφων, κειμένων και την συγκρότηση της Ημερησίας Διάταξης της Ιεράς και Μεγάλης Συνόδου, τα θέματα της οποίας περιελάμβαναν τα ακόλουθα θέματα:

- α) Η αποστολή της Ορθοδόξου Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο,
- β) Η Ορθόδοξη Διασπορά,
- γ) Η αυτονομία και ο τρόπος διακήρυξής της,
- δ) Το μυστήριο του γάμου και τα εμπόδιά του,

⁵ Περιγράφεται ως «γεφυροποιός» από τον Δρ. Joel Delobel του Καθολικού Πανεπιστημίου του Leuven, στο Βέλγιο, στην επιτιμοποίηση του Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου ως Επιτίμου Διδάκτορος.

ε) Η σημασία της νηστείας και η τήρησή της σήμερα, και

στ) Η σχέση της Ορθοδόξου Εκκλησίας με τον υπόλοιπο χριστιανικό κόσμο.

Συνεπής με το όραμά του για ενότητα και διάλογο, οι προσπάθειες του Πατριάρχη Βαρθολομαίου να γεφυρώσει μεταξύ τους τις χριστιανικές εκκλησίες έχουν αποβεί πολύ σημαντικές. Οι ποικίλες πρωτοβουλίες του χαρακτηρίζονται από τη δέσμευσή του για ειρήνη, αγάπη, συμφιλίωση και δικαιοσύνη για την ανθρωπότητα και όλη τη δημιουργία του κόσμου. Οι αξίες αυτές υπογραμμίσθηκαν στην Κοινή Διακήρυξη μεταξύ του Πάπα Φραγκίσκου και του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου, στις 25 Μαΐου 2014, μετά την ιστορική τους συνάντηση στους Αγίους Τόπους, όπου και οι δύο πνευματικοί ηγέτες δεσμεύτηκαν να συμμετάσχουν σε έναν αυθεντικό διάλογο, στο πνεύμα της συμφιλίωσης, με μια αίσθηση ταπεινότητας και μετριοπάθειας και με την πλήρη εκτίμηση και αναγνώριση των διαφορών των δύο εκκλησιών.⁶

Πέρα από τους διαλόγους μέσα στον χριστιανικό κόσμο, η δέσμευση του Πατριάρχη Βαρθολομαίου για ειρήνη και ανεκτικότητα και τα αιτήματά του για αμοιβαίο σεβασμό και συνύπαρξη έχουν συντελέσει στο να κερδίσει διεθνώς σεβασμό και αναγνώριση, καθώς από το περιοδικό Time διακρίθηκε μεταξύ των 100 πιο σημαντικών ηγετών του κόσμου, ενώ ο αξιότιμος Αντιπρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Joe Biden συνέκρινε τη συμβολή του με εκείνη του Νέλσον Μαντέλα. Οι πεποιθήσεις του, ως προς αυτά τα

⁶ Κοινή Διακήρυξη από τον Πάπα Francis και τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο, 25 Μαΐου 2014.

θέματα, έχουν βασισθεί στην άποψη ότι υπάρχουν πολλά περισσότερα που ενώνουν την ανθρωπότητα από αυτά που την χωρίζουν. Η απόλυτη δέσμευσή του για ειρήνη, ανεκτικότητα και αμοιβαίο σεβασμό τον έκανε γνωστό σε όλα σχεδόν τα μέρη του κόσμου. Έχει λάβει ενεργό ρόλο στο Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών, έχει μιλήσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών, τα Ηνωμένα Έθνη, την UNESCO, και έκανε την πρώτη επίσκεψη Οικουμενικού Πατριάρχη που έγινε ποτέ στο Χονγκ Κονγκ, όπου καθιέρωσε ορθόδοξη Αρχιεπισκοπή, την πρώτη επίσημη παρουσία του στην Κίνα από το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Έχει, επίσης, συναντηθεί με αρχηγούς κρατών στις Ηνωμένες Πολιτείες, στη Μεγάλη Βρετανία, στον Καναδά, στις χώρες της Νότιας Αμερικής, στην Ελλάδα, στη Ρωσία, στη Νορβηγία, στη Φινλανδία, και στις Βαλκανικές χώρες, στην Αιθιοπία, στην Κορέα και στην Κούβα.

Τέλος, εξίσου σημαντικό είναι να αναγνωρίσουμε την ένθερμη αφοσίωση του Παναγιωτάτου στην προστασία του περιβάλλοντος. Ζωτικής σημασίας για την προοπτική του ήταν η πολύ σκόπιμη σύνδεση της προστασίας του περιβάλλοντος με τη δική μας πνευματική ανανέωση, καθώς και με την ανάγκη να εκτιμήσουμε την οικολογία μας ως δώρο από τον Θεό και να μην διαχωρίζουμε την προστασία του περιβάλλοντος από την πίστη μας. Οι πρωτοβουλίες του στον τομέα του περιβάλλοντος, του χάρισαν τον τίτλο του Πράσινου Πατριάρχη, φέρνοντας μαζί τη συμμετοχή διεθνών ηγετών, συμπεριλαμβανομένων, του Δούκα του Εδιμβούργου πρίγκιπα Φίλιππου, του Jacques Santer, Πρόεδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 1997, των Εξοχότατων κ. Ρομάνο Πρόντι και κ. Jose Barroso, Προέδρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Αυτού Εξοχότητας, κ. Κόφι

Ανάν, Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, του Αγά Χαν και του Πάπα Ιωάννη Παύλου Β'. Η ηγεσία του Πατριάρχη Βαρθολομαίου έχει αναγνωριστεί με πολλά βραβεία και διεθνείς αναγνωρίσεις, ανάμεσα στις οποίες η ανακήρυξή του ως Επιτίμου Διδάκτορος από διάφορα πανεπιστήμια, το Βραβείο Sophie στη Νορβηγία και το Βραβείο Binding Environmental στο Λιχτενστάιν.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΙΑ ΜΑΣ;

Είναι σημαντικό να εκτιμήσουμε το μέγεθος των δραστηριοτήτων και συμβολών του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχη, λαμβάνοντας υπόψη μας τις εκάστοτε συνθήκες και τις αντιξοότητες που εκλήθη να αντιμετωπίσει. Το 1991 ο κόσμος ήταν πολύ διαφορετικός. Ο Ψυχρός Πόλεμος είχε μόλις φθάσει σε ένα τέλος. Το Απαρτχάιντ είχε διαλυθεί στη Νότια Αφρική και το διαδίκτυο είχε τους πρώτους εμπορικούς χρήστες, που τότε ανέρχονταν στο 1 εκατομμύριο. Οι κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις οδήγησαν σταδιακά στη σημερινή κρίση που βιώνει ο άνθρωπος σε παγκόσμιο επίπεδο.

Από τους πρώτους του λόγους, ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος κρούει τον κώδωνα του κινδύνου και εγείρει ανησυχίες σχετικά με τις επιπτώσεις ενός ολοένα και πιο εκκοσμικευμένου κόσμου, διαχωρισμένου από την επικοινωνία μας με τον Θεό. Μόνο όταν αναλογισθούμε τον κόσμο μέσα στον οποίο βρισκόμαστε σήμερα, τότε μπορούμε να εκτιμήσουμε το μέγεθος της σοφίας του Παναγιωτάτου, τη δική του βαθιά πνευματικότητα, καθώς και τις ενοράσεις που αντλεί καθημερινά από την πίστη του. Μέσω της διορατικότητάς του αυτής, μπορούμε να αναμορφώσουμε τη δική μας

επικοινωνία με τον Θεό, με το περιβάλλον μας και με την κοινότητα μας. Μπορούμε να αντλήσουμε δύναμη από την αισιοδοξία και την καθοδήγηση του Πατριάρχη Βαρθολομαίου με τις παραινέσεις του. Ένα θέμα που απαντά σε πολλούς από τους λόγους του Παναγιωτάτου μπορεί να μας καθοδηγεί και να μας ενθαρρύνει στον αγώνα μας:

"Μην φοβάστε λοιπόν τον θάνατο, αλλά μην φοβάστε επίσης το κακό, με όποια μορφή θα μπορούσε να πάρει στη ζωή μας. Η Σταύρωση του Χριστού συγκεντρώνει όλα τα βέλη του κακού: το μίσος, τη βία, την αδικία, τον πόνο, την ταπείνωση - όλα όσα υπέστη από τους φτωχούς, τους ευάλωτους, τους καταπιεσμένους, τους εκμεταλλευόμενους, τους περιθωριοποιημένους και τους ντροπιασμένους στον κόσμο μας. Ωστόσο, να είστε σίγουροι - όλοι εσείς που σταυρώνεστε σ' αυτή τη ζωή - ότι ακριβώς όπως στην περίπτωση του Χριστού, η Σταύρωση ακολουθείται από την Ανάσταση, ότι το μίσος, η βία και η αδικία δεν έχουν καμία προοπτική και ότι το μέλλον ανήκει στη δικαιοσύνη, την αγάπη και τη ζωή. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να εργαστείτε προς αυτό τον σκοπό και με όλα τα μέσα που έχετε με την αγάπη, την πίστη και την υπομονή."⁷

Όσο δύσκολη κι αν ακούγεται, μπορεί όμως η συμβουλή αυτή να υλοποιηθεί και να έχει αντίκτυπο στην ίδια μας τη ζωή, αν είμαστε διατεθειμένοι να έχουμε μια λατρευτική συνείδηση που θα μας καθοδηγεί στην καθημερινή μας ζωή. Με το βήμα αυτό, θα επανακτήσουμε τη συμπόνια, την ταπεινοφροσύνη, την αίσθηση του να μοιραζόμαστε με τους συνανθρώπους μας και την ανανεωμένη μας συμφιλίωση. Το πνεύμα αυτό θα μας καθοδηγεί μακριά από τη διχόνοια σε μια ζωή ευγνωμοσύνης και αρμονίας.

⁷ Ομιλία της Αυτού Παναγιότητος, Οικουμενικού Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τη διάρκεια της Κοινής Λειτουργίας (Holy Sepulcher, Μάιος 25, 2014).

Είθε ο Πατριάρχης μας να έχει δύναμη, αποφασιστικότητα και επιμονή σε όλες του τις προσπάθειες και στο όραμα που ακολουθεί. Είθε ο Πανάγαθος Θεός δια πρεσβειών της Υπερμάχου Στρατηγού της Πόλης και του κόσμου, της Παναγίας μας, καθώς και δια των πρεσβειών του Αποστόλου Ανδρέα του Πρωτοκλήτου, να αξιώσει την Παναγιότητά Του, να συνεχίσει επί πολλά χρόνια με υγεία την υψηλή και εξόχως υπεύθυνη Πρωθιεραρχική Του διακονία. Να πραγματώνει «πάντα όσα αγαθά στοχάζεται και εν γενναιότητι ψυχής και συλλήψεως επιδιώκει, προγραμματίζει και προωθεί» για την Εκκλησία.⁸

⁸ Ομιλία του Μητροπολίτη Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου, “Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος: Μια παγκόσμια προσωπικότητα”, που έγινε στο Διεθνές Συμπόσιο του Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, “Francis I, Bishop of Rome, Bartholomew I, Ecumenical Patriarch. Model Spiritual Leaders of the 21st century” που διεξήχθη στις 21 Απριλίου, 2015 (τελευταία παράγραφος).